

ብዓለ መስቀል

መስከረም 17 2011 ዓ.ም. (10/27/2018)

ንባባት:

1. 1ጢሞ 5:916፥ ያዕ 3:11፥ ግ.ሐ. 5:2633፥ ዮሐ 19:2528።
2. ዘኁልቅ 21:4-9፥ ፍሊጲስዩስ 2:6-11፥ ግ.ሐ. 2:22-37፥ ዮሐ 3:13-17።

ምሰባክ:

1. ወወሃብኮም ትእምርተ ለእለ ይፈርሁከ፥ ከም ያምስጡ እምገጸ ቀስት፥ ወይድታኑ ፍቁራኒከ፥ ካብ ፍላጻ ጸላኢ ምእንቲ ኺድኅኑ ነቶም ዚፈርሁኻ ሰንደቕ ዕላማ ሃብካዮም፥ እቶም ንሰኻ እትፈትዎም ሕዝቢ ምእንቲ ኺድኅኑ። መዝ. 60:4።
2. ወረከብናሁ ውስተ ሶመ ገዳም፥ ንበውእ እንከሰ ውስተ ኣብያቲኡ ለእግዚአብሔር፥ ወንሰግድ ውስተ መካን ሃበ ቆመ እግረ እግዚእነ።

ቅዱስ ጳውሎስ ኣብቲ ጽንኩር እዋን ስብከቱ ብንጹር ዝኣምኖ ክሕብር ምስ ደለ “ንሕና ነቲ ዝተሰቐለ ክርስቶስ ኢና እንሰብኻ” (1ቆሮ 1:23) ይብል ነበረ። መስቀል ካብ መጀመርያ ኣብ እምነት ክርስትና እቲ ዝለዓለ ትርጉም ሒዞ ይርከብ። ኣብ ስርዓት ሃገርና መስቀል ፍሉይ ክብርን ትርጉምን ኣልኦ ኣብ ኩሉ ጸሎታትና ስርዓት ማኅሌታትና መስቀል ንዝክር ንኹሉ ጸሎታትና ብመስቀል ንጅምሮ። ኣብ ዓመት ክልተ ጊዜ ንዝክር፥ ማለት መጋቢት 10 ከምኡ መስከረም 17 ብፍሉይ ጸሎትን ክብርን ዘኪርና ነብዕሎ። መስቀል ንኣና ምልክት ተሰፋ፥ ኣምላኽ ምሳና ከምዘሎ ክንኣምን ዝሕግዘና ፍሉይ ምልክት መንነት እምነትና እዩ።

ኣብ ታሪኽ ብፍሉይ ነዚ ናይ ሎሚ ብዓል እንተ ረኤና መሰረቱ እዚ ዝስዕብ እዩ።

1. ኣብ ዝንገር ታሪኽ ብ312 ኣቢሉ ቊስጢንጢኖስ ምስ ማክሰንጢኖስ ዝብሃል ምቕናቕንቱ ንምሉእ ግዝኣት ሮማ ንምግዛእ ተዋጊኡ፥ ቅድሚ ውግእ ምጅማሩ ንሰማይ እንተ ጠመተ መስቀል ምስ ሴፍ ርእዩ ከምዚ ዝብል ቃላት ከኣ ርእዩ “በዚ ምልክት እዚ ክትስዕር ኢኻ”። ቆስጣንቲኖስ በዚ ምልክት ተበራቲዑ ሴፍ ወሲዱ በቲ ጫፉ ሒዞ ምልክት መስቀል ገሩ ንወተሃድራቱ ንውግእ መሪሖ ስዒሩ ናይ ምዕራባዊ መንግስቲ ሮማ ንጉሥ ኮይኑ። ኣዲኡ ንግስቲ እለኒ ጽንዕቲ ክርስትያን እያ ነራ ንወዳ ቆስጣንቲኖስ ካብ ንእስነቱ ትምህርቲ ክርስቶስ ጽቡቕ ገራ ኣምሂራቶ። ንሱ ንጉሥ ምስ ኮነ ስደት ክርስትና ደው ኣቢልዎ ዕላዊ እምነት መንግስቱ ገርዎ። ኣዲኡ ከኣ ግማድ መስቀል ኣብ ኢየሩሳሌም ኩዕታ ኣካይዳ ረኺባቶ።
2. ብ335 ዓ.ም. ኣብ መስከረም 14 ርእስ ኣድባራት ቤተ ክርስትያን ብንጉሥ ቆስጣንጦኖስ ኣብቲ ኢየሱስ ዝተሰቐለሉ ተሰሪሓ ተመሪቐ። እዚ ሎሚ እንብዕሎ ዘሎና ናይ እዛ ቤተ ክርስትያን ምርቓ ዝኸሪ እዩ። ቅድምዚ እቲ ቦታ ሃድርያን ዝተባህለ ሮማዊ ንጉሥ ኩሉ ኣፍሪሱ ኣብኡ ንኣምላኽ ሮማውያን ሸኑስ ምስቲ ንጁቢተር ዝሰርሖ ምስሊ ገሩ ኣብ ቀራንዮ ሰሪሖዎ እዚ ኸኣ ነቲ ኣብ ከባቢ ዝነበረ ኩሉ ዝፈርስ ኣፍሪሱ ዝጸሪ ኣጽርዩ ከም

ብሓዲስ ሰሪሕዎ። አብ ዳሕራይ ዓመተታ ቆስጣንቲኖስ ምስ ነገሰ ንግስቲ እለኒ ንመስቀል ክርስቶስ አብቲ ሃድርያን ቤተ መቐደስ ዝሰራሓሉ ኩዕታ አካይዳ ረኺባቶ። ድሕሪ ሰለስተ ሚእቲ ዓመት ንጉስ ፋርስ ኮስሮይስ ዝተባህለ ንኢየሩሳሌም ወሪሩ ሒዙ ነቲ ሓቀኛ መስቀል ንፔርስያ ወሲድዎ። ድሕሪ 14 ዓመት ባዝንትንያዊ ንጉሥ ሄራክልዮስ ዝተባህለ ንንጉሥ ፋርስ ሰዒሩ ንመስቀል ክርስቶስ አብ ኢየሩሳሌም አምጺእዎ። ብዓቢ ዓጀባን ጽቡቕ አልባሳትን ወርቃዊ ሽልማታትን ተሸሊሙ ንመስቀል አብ መንኲቡ ተሰኪሙ አብታ ቆስጣንቲኖስ ዝሰርሓ ቤተ ክርስትያን አብ ቀራንዮ ክመልሶ እንከሎ አብ አፍደገ ቤተ ክርስትያን ምስ በጽሐ ክንቀሳቐስ አይከአለን። ሓደ ዘይርኤ ሓይሊ ምእታው ከሊእዎ ክንቀሳቐስ አይከአለን። በቲ ጊዜ ናይ ኢየሩሳሌም አቡን ዝነበሩ ዘካርያስ ዝተባህሉ ከምዚ ኢሎም ተዛሪቦም “ በዚ ለቢስካዮ ዘሎኻ ዘግይጽ አልባሳካ ካብ ኢየሱስ እቲ ድኻ ምእንቲ ድሕነትና መስቀል ዝተሰከመ ብዙሕ ተፈሊኻ አሎኻ” ስለዚ ክዳውንትኻ ቀይር ኢሎም። ሽቡ ንጉሥ ክዳውንቱ ቀይሩ ምስ ቀረበ ክአቱ ክኢሉ ንመስቀል ከአ አብታ ኢየሱስ ዝተሰቐለላ ቀራንዮ አብኡ መሊሰዎ። ቤተ ክርስትያም ካብዚ ንድሓር ናይ መስቀል ዕብዮትን ዓወትን ዘኪራ ተብዕሎ። እዚ እዩ ድሕሪ ባይታ ታሪኽ እዚ ሎሚ እነበዕሎ ዘሎና።

ክርስትያን ንመስቀል ክርስቶስ ነኻብሮ ምኽንያቱ መጋበሪ ድሕነትና እዩ። ንሕና ደቂ አዳም ካብ ኃጢአትን ሞትን መታን ምእንቲ ክንድሕን ኢሉ ደሙ አፍሲሱ። ድሕነት ክንብል እንከሎና ንሓደ ጎዲሉ ዝነበረ ምሉእ ወይ ጥዑይ ዝገብር እዩ ዘስምዕ ጎዲልና መትና ዝነበርና ምሉእትን አብቲ ንቡር ተፈጥሮና ከም እንምለስ ገሩና። አብ መስቀል ዝፈሰሰ ደም ኢየሱስ ነታ ብሰንኪ ኃጢአት ቆሲላን ተበላሽያን ዝነበረት ነፍስና አሕውይዎ። በዚ ኢና እምብአር ንመስቀል መጋበሪ ድሕነትና እንብሎ።

መስቀል ንሥጋውን መንፈሳውን ሕይወትና ከም ዘሕዊ አብቲ ቕ. ሄለና ምስ ረኽበቶ ዝተገብረ ተአምራት ክንርእዮ ይኽእል። ቕ. ሄለና ንመስቀል ኩዲታ ምስ ረኽበቶ ሓደ ጸገም ተፈጠሩ። ንሳ ሰለስተ መሳቕል እያ ረኺባ ስለዚ እቲ ኢየሱስ ዝተሰቐለሉ አየናይ ምጃኑ ክተለልዮ አጸጊሙ። አብቲ እዋን ናይ ኢየሩሳሌም አቡን ዝነበሩ ቅዱስ ሰብ መቃርዮስ ዝተባህሉ አብ አምላኽ ጸሎት ገበሩ እዋ ፍሉይ ግልጻት ተዋህቦም። ነቲ ሰለስተ መሳቕል አብቲ ከተማ አብ አፍደገ ሞት ዝነበረት ሕምምቲ ሰበይቲ አምጽእዎ እዋ አብ ልዕሊአ ብተአምራት ከሕውያ ጸሎት ገበሩ። ንቀዳማይ መስቀል አብ ሰውነታ ምስ ገበሩላ ሓንቲ ለውጢ አየምጽአን። ከምኡ ነቲ ካልአይ ወላ ሓንቲ ለውጢ አየምጽአን ነቲ ሳልሳይ መስቀል መስ አንበሩላ ግን ብድድ ኢላ ዓይና ከፊታ ካብ ዓራታ ተንሢአ ጥዕንአ ምሉእ ብምሉእ ተመሊሱ በዚ ኸአ ነቲ ሓቀኛ መስቀል አለልዮም ከምኡ መስቀል ምንጪ ምሕረት ከም ዝኾነ ተገሊጹ። እዚ ጽውጽዎይ አይኮነን ሓቀኛ ታሪኽ እዩ። ሎሚ እውን መስቀል ካብ ኩሉ ሕማምናን ከሕውየና ይኽእል እዩ ሓንትስ ብእምነት ንቀበሎ እምበር።

አብ ኦሪት ዘጉልቕ 21:4-9 ዘሎ እንተ አንበብና አቐዲሙ መስቀል እንታይ ከምዘምጽእ ከም እተነግረ ንርኢ። እስራኤላውያን አብ በረኻ አብ አጸምእ እናተገዕዙ ንአምላኽን ሙሴን ስለ ዘሕዙቡ ብመርዛማት አትማን ተነኺሶም አማእት መይቶም። አምላኽ አብዚ ጊዜ እውን መድኃኒ ዝኾውን ቀሪብሎም። ንሙሴ በስራዚ መርዛም ተመን ግበር አብ ባላ ድማ ስቐሎ። ዝተነኸሰ ዘበለ ናብኡ እንተ ጠመተ ኸአ ኺሓዊ እዩ እናበለ አዘዘ። ሙሴ ከም ትእዛዙ ምስ ፈጸመ አብኡ ዝጠመተ ይሓዊ ነሩ። አብዚ እንርእዮ ትእምርቲ መስቀል ንእስራኤላውያን ካብ ሞት ከም ዘድሓኖም። እዚ ክኾውን ክአምኑ እዋ አብቲ መስቀል ክጥምቱ ሽቡ ካብ ሞት ክድሕኑ ከም ዝኾኑ ተነጊርዎም። እዚ ነቲ ሓቀኛ መስቀል ኢየሱስ ዘምጽአ ጸጋን ምሕረትን የመልክት።

እዚ ናይ ተመን ተርእዮ ኣብ ታሪኽ ሕይወት ደቂ ሰብ ናይ መጀመርያ ኣይኮነን። ኣብ ምድረ ገነት ንኣዳምን ሔዋንን ሰይጣን ብኣምሳል ተመን ተራእይዎም። ክልቲኦም ኣብ ፈተናን ኃጢአትን ምስ ወቀደቑ ብመርዙ ተበኪሎም ንሕና ደቆም ብዘይ ማርያም ኩልና ተበኪልና። ሳዕቤን ቀዳሞት ወለድና ከስ ኃጢአቶም ኣብ ዓለም ሞትን ስቓያትን ኣትዩ በዚ ክንውለድ ከሎና ብኃጢአት ዝተበከልና ኮና ንውለድ። ተመንከስ እቲ ከይሲ እዩ ማለት ናይ ሰይጣን ኣምሳል እዩ።

በቲ ሓደ ወዱ ዝኣመነ ዘበለ ኹሉ ናይ ዘለዓለም ሕይወት ምእንቲ ኺረክብ እምበር ከይጠፍእሲ ኣምላኽ ንወዱ በጃ ኽሳዕ ዚህብ ክሳዕ ክንድዚ ንዓለም ኣፍቀራ (ዮሐ 3:16)። ዝኾነ ሰብ ኣብ መስቀል ክርስቶስ ብእምነት ዝጠመተ፣ ኩሉ ኣብ ክርስቶስ ዝኣመነ እሞ ዝተኸተሎ ከምቲ ወንጌል ዮሐንስ ዝብሎ ንሰንኪ መርዚ ኃጢአት ኣይክጠፍእን እዩ እንታይ ድኣ ሕይወት ዘለዓለም ክረክብ እዩ።

ወላ እኳ ዝተጠመቐና ንኹን ጌን ናይ ኃጢአት ሳዕቤናት ኩሉ ጊዜ የዕገንግናና እዩ። ስለዚ ብቐጻሊ ምሕዳስን ምንጻሕን የድልየና እዩ። ኩሉ ጸጋታት ካብ መስቀል ክርስቶስ እዩ ዝውሕዝ። በዚ ምኽንያት ኢና ኣብ ቅድሚ መስቀል ተምበርኪኽና ምእንቲ ኹሉ ዘድልየና እንጽሊ። በዚ ምኽንያት ኢና ቅድሚ ዝኾነ ጸሎት ምልክት ትእምርተ መስቀል እንገብር። ዝኾነ ምንጻሕ፣ ዝኾነ ሓይሊን ሰላምን ካብ መስቀል እዩ ዝመጽእ። መስቀል ናይ ኩሉ ጸጋታት ምንጪ እዩ። ቅ. ኣንጦንዮስ ብዓል ፓዶቫ ብዛዕባ መስቀል ኣብ ዝሰበኹ፤ ካብ ኣብ ቅድሚ መረጸን መቀል ክርስቶስ ደው ኢልካ ብምጥማት ንላዕሊ ክትገብሮ እትኽእል ክብሪ ዘልኦ ምስጋና ክተቐርብ ኣይክኣልን እዩ። ኣብኡ ንትዕቢትካ ከመይ ገርካ ከም እትስዕሮ ትምሃር፣ ኣብኡ ካብ ኹሎም ናይ ሥጋ ድለታት ከመይ ገርካ ከምትነጽሕ ትምሃር፣ ኣብኡ ምእንቲ ኩሎም ዘሳድዱኻ ኣብ ሰማያዊ ኣቦኻ ከም እትጽልን ከመይ ገርካ መንፈስካ ኣብ ትሕቲ ኢድ ኣምላኽ ከም እተነብርን ትምሃር ይብል። መስቀል ክሳብ ክንደይ ኣምላኽ ከም ዘፍቀረና የርእየና። ኣብ መስቀል ክርስቶስ ክንጥማት ከሎና ትሕትና ይስምዓና ምኽንያት ኣምላኽ ምእንታና ኃጢአተኛታት ኢሉ ከማና ሰብ ኮይኑ ስለ ዝሞተ።

ትውፊት ከምዝብሎ ማርያም መግደላዊ ሓንቲ ካብተን ኣብ እግሪ መስቀል ክርስቶስ ክስቀል እንከሎ ዝነበራ ዕለት ዕለት ኣብ ምሉእ ሕይወታ ብዛዕባ መስቀል ተስተንትን ከም ዝነበረት ይንገር። ፍቕሪ መስቀል ሓንሳብ ምስሓዞቶ ክትገድፎ ኣይክኣለትን። ንሕና እውን ከምኡ ክንገብር እዩ ዝግብእና። ብርግጽ ኣብ ኩሉ ምልክት መስቀል ክንገብር እንከሎና ማለት ቅድሚ ዝኾነ ጸሎት ክንጅምር ከሎና፣ መግቢ ቅድምን ድሕርን ምብላዕናን፣ ስራሕ ቅድሚ ምጅማርና፣ ቅድሚ ምድቃስና ኩሉ እንገብሮ ትርጉሙ መስቀል ዝለዓለ ቦታ እምነትናን ነቲ ኣምላኽ ዝገበረልና ኩሉ ክንሓስብ ክሕግዘና ክዘኻኽረና ንማለት እዩ።

ኣብ ኣባይትና መስቀል ክህልወና እንከሎ ፍሉይ ትርጉም ኣለዎ ብፍላይ ኣብዚ ናይ ዓለም ነገር ብዝያዳ ዝዕብልለሉ ዘሎ ዘመን። ኣብ ገዛውትና ዝበጽሑና ኣዕሩኽና ኣዝማድና ካብኡ ዝበለጽ ክርእዩ የብሎምን። መስቀል ዝዓበየ ምልክት እምነትና ስለ ዝኾነ ኣብ ክብ ዝበለን ዝርኣን ቦታ ክንገብሮ ይግባእ። ብመስቀል ዝሓፍር ወይ ዘይትርጉሙ ዝህቦ ክርስትንኡ ዝደስከለ ጥራሕ እዩ። ንደቅና ዝበለጸ ህያብ ክንህቦም እንተ ኾና መስቀል ንሃቦም።

ኩሉ ተሓድሶን ምንጻሕን ኃይሊ መስቀል ክወርደና ኣብ መዓሙቕ ልብና ብጽኑዕ ክስረት ኣለዎ። ኣብ መስቀል ምጥማት ጥራሕ እኹል ኣይኮነን። ኣብኡ ብምጥማት ነቲ ኣምላኽ ዝገበረልናን ዘርኣየና ፍቕሪ ክንረኽቦን ክንርድኦን ኣዕሚቕና ክነስተንትን ኣሎና። ኣብ መስቀል ክነስተንትን እንከሎና ኣምላኽ ቀጺሉ ፍቕሩ እና ገለጸ ካብ ኩሉ ኃጢአትን ንኣይ ይጥዓመኒ ካብ ዝበል ነጻ

ከውጽአና እዩ። ሽዑ ከምቲ ንሱ ዝደልየና ህዝቢ ክንከውን ኣባና ክብሪ ኣምላኽ እናተገለጸ ንካልኣት ኣሕዋትና ኣብ መአዲ ድሕነት ከምዝኣትዉ ኽንገብርም ኢና።

ኣምላኽ ኣብዚ ዝኽሪ መስቀል እነብሳሉ ጥቕምን ትርጉምን መስቀል ተረዲእና ኣብ ልብና ክነሕድሮ እሞ ንኣውና ከም ነፍስና ክነፍቅሮ። ነቲ ምእንታይ ዝተሰቐለ ክርስቶስ እናዘከርኩ ኣነ ሽእ ካብ ኃጢአት ክስቀል ዝብል መንፈስ ኣሕዲርና ብዓልና ነብሳል።

ብሩኹ መስቀል በሪቕ ኣብ ዓድናን ዓለምናን ፍቕርን ሰላምን የውርደልና ብሩኽ ብዓል ይግበረልና።

ኣባ ንጉሠ ፍሥሓ